

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

ՀԱՄԱՅՆՔ	ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ՄԱՐԶ	ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՑ

1. ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ

Պարսկաստանի Դիաղինից և Մակվի շրջանի Տուտմա գյուղից 60 ընտանիք և Արևմտյան Հայաստանի՝ Բայազետի շրջակա գյուղերից 17 ընտանիք եկան այստեղ: Հինավուրց բնակավայրում իրենց քարավանը կանգնեցրին նորեկները և սուրբ Աստվածածին եկեղեցին կոչեցին սուրբ Թադեոս առաքյալի անունով: Եկվորների թիվը կազմել է 468 մարդ: Նրանց մեջ էին տարբեր արհեստներով զբաղվողներ: Տանուտերը Օհան Միրզոյանն էր: Գյուղացիները իրենց հետ բերել էին 440 խոշոր, 502 մանր եղերավոր անասուններ, 40 ծի և ավանակ: Գործի գցեցին գյուղի 2 ծիթիանները, վերանորոգվեց քանդված 26 ջրաղացներից 5-ը: Դրանցից էին Մակարի, Սաֆարի, Սեփոյի և ամենամեծը՝ Ասպատուրի ջրաղացը: Դիմաշենցիները վարձով մշակում էին արքունական հողերը: 1873 թվականի համաձայն, գյուղի 100 ծխերում ապրում էր 1236 մարդ, որից տղամարդ՝ 630, կին՝ 606:

1970-90-ական թվականներին գյուղում գործել է ծիաբուժարան, որտեղ բուժվել են անգիտական զտարյուն ցեղի ծիեր:

Գյուղն այժմ ունի միջնակարգ դպրոց, մանկապարտեզ, համայնքապետարան, պատմական թանգարան, գրադարան, մշակույթի տուն, բուժ. ամբողատորիա: Համայնքապետարանի շենքում գործում է Վիքիակումբ, որը բացվել է «Վիքիմեդիա Հայաստան» գիտակրթական հասարակական կազմակերպության հովանավորությամբ: Վիքիակումբ հաճախող ցանկացած մասնակից, ստեղծում և բարելավում է ցանկացած թեմաներով հոդվածներ և դառնում ազատ գիտելիքի և հանրագիտարանի տարածման աղյուղ:

2. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Դիմաշեն, գյուղ Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզում: Գյուղի երկրորդ ծնունդը թվագրվում է 1828թ.¹ Մակուի վերաբնակիչների կողմից: Հայտնի է 7-րդ դարում կառուցված U. Շաղևոս եկեղեցիով:

Դիմաշեն համայնքը գտնվում է մարզկենտրոնից 51 կմ հեռավորության վրա, մայրաքաղաքից՝ 50 կմ, իսկ տարածաշրջանային կենտրոնից /Սևանից/² 12 կմ հեռավորության վրա: Համայնքի աշխարհագրական կոորդինատներն են **40°34'19" հս. լ. 44°48'44" ավ. ե.**: Գյուղը վերաբնակեցվել է 1928թ.³ Մակու քաղաքից գաղթականներով: Դիմաշենի տարածաշրջանում հայտնաբերվել են նոր քարե դարի բնակատեղիներ: Գյուղի հարավ-արևելյան եզրին, Հրազդան գետի ձախ ափին «Խարաբեք» կոչվող տեղանքում (որը նշանակում է «Ավերակներ») պահպանվում են հնադարյան ամրոցի մնացորդներ: Ամրոցի տարածքում կան դամբարաններ և գյուղատեղի: Գյուղի տարածքում պահպանվել են նաև հնագոյն բերդի հետքեր:

Ըստ ավանդության, որտեղ վճիռ ու սառնորակ աղյուր է եղել, սրբավայր են դարձել: Դրանցից մեկը կոչվում է «Ծառով ձոր»: Զորում կան մի քանի ութենի, մի աղյուր՝ քաղցրահամ ու վճիռ ջրով: Դիմաշենի պատմական հուշարձանների շարքում յուրահատուկ են մի քանի տասնյակ խաչքարերը՝ ամեն մեկը յուրակերպ, նրբահյուս զարդարանդակներով:

Դիմաշենի տարածքում է գտնվում «Վոթոյ բուն» քարայրը, որը եղել է հնադարյան բնակատեղի: Դիմաշենի համայնքի հողային տարածքը զբաղեցնում է Փամբակի լեռնաշղթայի հարավային թեքության լանջերի և Հրազդան գետի առանձին հատվածները: Համայնքի վարչական տարածքը զբաղեցնում է 4345.22 հա տարածք, որն ընկած է ծ.մ. 1800-2400մ բարձրության վրա: Տարածքի ուլիեֆը բավականին խայտաբղետ է: Բնակլիմայական պայմանները բնութագրվում են լեռնատափաստանային գոտու բարեխառն կլիմայով՝ ձմռանը ցրտաշունչ է, ամռանը՝ զով: Հաճախակի են չորային տարիները, որից շատ է տուժում գյուղատնտեսությամբ զբաղվող գյուղացին:

Բնակավայրի տարածքը կազմում է 204.4 հա, որից բնակելի կառուցապատման՝ 156.3 հա: Համայնքի վարչական տարածքը հատում է M-4 միջպետական նշանակության ավտոմայրուղին, համայնքի տարածքով է անցնում Գեղարքունիքի մարզը Կոտայքի մարզին կապող H-29 հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհը:

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌԱՋՈՒԹՅՈՒՆ

Մթնոլորտային տեղումների միջին տարեկան քանակը (մմ)	400-800
Օդի միջին ջերմաստիճանը հունվարին ($^{\circ}\text{C}$)	-15
Օդի միջին ջերմաստիճանը հուլիսին ($^{\circ}\text{C}$)	+20

4. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Համայնքում ընդգրկված բնակավայրերը և դրանց հեռավորությունը համայնքի կենտրոնից 1.1) 1.2) 1.3)	Դիմաշեն	
2. Նախկին (ՀԽՍՀ) վարչական շրջանի անվանումը	Սևան	
3. Համայնքի հեռավորությունը՝		
3.1) մայրաքաղաքից (կմ)	50	
3.2) մարզկենտրոնից (կմ)	50	
3.3) աետական սահմանից ուղիղ գծով (կմ)	100	
3.4) նախկին շրջկենտրոնից (կմ)	13	
3.5) միջպետական նշանակության ավտոճանապարհից (կմ)	6	
3.6) երկաթուղային կայարանից (առկայության դեպքում) (կմ)	5	
4. Համայնքի բարձրությունը ծովի մակերևույթից (մ)	1800-2400	
5. Համայնքի վարչական տարածքը (քառ. կմ/հա)	43.4522 կմ ²	4345.22 հա
6. Սահմանակից համայնքների անվանումները	Գ. Ծաղկունք, գ. Զովաբեր, գ. Ջրառավ	
7. Համայնքապետարանի Էլեկտրոնային փոստի հասցեն	ddmashen.gegharquniq@mta.gov.am	
8. Համացանցային պաշտոնական կայքի հասցեն	ddmashen.am	
9. Համայնքի ղեկավարի հեռախոսահամարը	094 771121	
10. Համայնքապետարանի հեռախոսահամարը	-	
11. Համայնքի հեռախոսային կոդը	0261	
12. Համանքում փոստային բաժանմունքի առկայությունը (այժ, ոչ)	այժ	
13. Համայնքապետարանի փոստային դասիչը	1508	
14. Հաստատված գլխավոր հատակագծի առկայությունը (այժ, ոչ)	այժ	
15. Քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակի առկայությունը (այժ, ոչ)		

5. ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱԶՄԸ

	2018թ.
1. Մշտական բնակչության թվաքանակը	2833
2. Գրանցված ծնունդների քանակը	26
2. Մահցության դեպքերի քանակը	27
3. Ամուսնությունների քանակը	11

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

4. Ամուսնալուծությունների քանակը	2
5. Տնային տնտեսությունների թիվը	734
6. Ընտանեկան նպաստ ստացող տնային տնտեսությունների քանակը	59
7. Կենսաթոշակառուների քանակը	420
8. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց քանակը	105

6. ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ, ԿՐԹԱԿԱՆ, ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	2018թ.
1. Գրադարանների քանակը	1
2. Արվեստի դպրոցների քանակը	0
3. Երաժշտական դպրոցների քանակը	0
4. Նախադպրոցական հիմնարկների քանակը	1
5. Հանրակրթականդպրոցների քանակը	1
6. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) ուսումնական հաստատությունների քանակը	0
7. Միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններիքանակը	0
8. Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների քանակը	0
9. Մարզադպրոցների քանակը	0

7. ԲՆԱԿԵԼԻ ՖՈՆԴ

	2018թ.
1. Համայնքի բնակչարանային ֆոնդի ընդհանուր մակերեսը (մ^2)	46267
2. Բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր թիվը	1
3. Բնակելի տների (առանձնատների) ընդհանուր թիվը	515

8. ՀՈՂԱՅԻՆ ՖՈՆԴ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱՏՆԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

	2018թ.
1. Հողեր, ընդամենը (հա)	4345.22
2. Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր (հա)	3866.85
3. Բնակավայրի տարածքը (հա)	204.93
4. Խոշոր եղթերավոր անասունների գլխաքանակը	1487
5. Մանր եղթերավոր անասունների (ոչխարևածական) գլխաքանակը	2856
6. Խոզերի գլխաքանակը	795
7. Գյուղատնտեսական տեխնիկա	
7.1 տրակտորներ (քանակը)	39
7.2 կոմբայններ (քանակը)	2
8. Գյուղացիական տնտեսությունների թիվը	700

9. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՆՁՆԱԳԻՐ

1. Էլեկտրական ենթակայանների քանակը	5
2. Համայնքում գազիֆիկացման առկայությունը (այո, ոչ)	այո
3. Համայնքում աղբավայրի առկայությունը (այո, ոչ)	ոչ
4. Գերեզմանատան առկայությունը համայնքում (այո, ոչ)	այո
5. Համայնքային ենթակայության ճանապարհների ընդհանուր երկարությունը (կմ)	19
6. Կոմունալ և ճանապարհաշինական տեխնիկայի առկայությունը	ոչ
6.1 Ինքնաթափ բեռնատար մեքենաների քանակը	7
6.2 Էքսկավատորների քանակը	1
6.3 Թրթուռավոր տրակտորների քանակը	8
6.4 Գրեյդերների քանակը	
6.5 քանակը	
6.6 Աղբատար մեքենաների քանակը	0
6.7 Բազմաֆունկցիոնալ կոմունալ մեքենաների քանակը	0
6.8 Վակումային փոշեկուլ մեքենաների քանակը	0
6.9 Ավտոաշտարակների քանակը	0
7. Համայնքի տարածքով անցնող միջաետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ընդհանուր երկարությունը (կմ)	3
8. Համայնքի տարածքում գործող առևտրային բանկերի մասնաճյուղերի առկայությունը (այո, ոչ) և դրանց քանակը	ոչ
9. Ներհամայնքային երթուղիների առկայությունը (այո, ոչ)	ոչ

10. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Համայնքի վարչական բյուջեի եկամուպներ (հազ. դրամ)

	Ընդունված բյուջե	Փաստացի
1. Ընդամենը եկամուտներ	63950.0	64237.0
2. Հարկային եկամուտներ, ընդամենը Այդ թվում՝	19203.2	19490.2
2.1 հողի հարկ	9201.4	8672.4
2.2 գույքահարկ	5894.8	8432.9
3. Պաշտոնական տրանսֆերտներ, ընդամենը		
3.1 դուտացիա	44746.8	44746.8
3.2 սուբվենցիա		
4. Մուտքեր հողի օտարումից		1265.1

Համայնքի վարչական բյուջեի ծախսեր (հազ. դրամ)

	Ընդունված բյուջե	Փաստացի
1. Ընդամենը ծախսեր	63950.0	54599.4

Համայնքի ֆոնդային բյուջեի եկամուպները (հազ. դրամ)

	Ընդունված բյուջե	Փաստացի
1. Ընդամենը ֆոնդային բյուջեի եկամուտներ	7014.2	1265.1

Ֆոնդային բյուջեի ծախսեր (հազ. դրամ)

	Ընդունված բյուջե	Փաստացի
1. Ընդամենը ծախսեր	7014.2	1084.5

11.ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

1.Համայնքապետարանի աշխատողների թվաքանակը, մարդ որից՝	
1.1 համայնքային ծառայողներ	6
2. Ապարատի պահպանման ծախսերը, ընդամենը (հազ. դրամ)	32910.0
3. Ավագանու անդամների թվաքանակը	7

12.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ

Հիմնախնդիրը	Ակնկալվող լուծումը
Մշակույթի տան շենքի հիմնանորոգում	Պետական ծրագիր
Սուլը Թաղևոս Եկեղեցու վեղանորոգում	Համայնքապետարանի միջոցներ
Հանդիսությունների սրահի հիմնանորոգում	Սուբվենցիա
Գյուղամիջյան կամուրջի վերանորոգում	Համայնքապետարանի միջոցներ
Հացահատիկահավաք նոր կոմբայնի ձեռքբերում	Լիզինգ
Ոռոգման ջրի պատվարի, արտաքին ջրատարի և ցանցի կառուցում	Պետական ծրագիր